

Lisää KOTIMAISIA PÖLYTTÄJIÄ puutarhaviljelmille

Syksyllä alkaneessa hankkeessa kartoitetaan kotimaisen kimalaiskasvatuksen mahdollisuuksia ja kehitetään käytäntöjä, joilla tarhamehiläiset pärjäisivät paremmin pölytystöissä kasvihuoneissa ja kasvutunneleissa.

SML:ssä käynnistyi lokakuussa Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhaviljelmille -hanke, jolla pyritään lisäämään kotimaisten mehiläisten ja kimalaisten käyttöä kasvihuoneissa ja tunneliviljelmillä. Hanke kestää kaksi vuotta, ja se toteutetaan European innovation partnership -rahoituksen (EIP) avulla. Hankkeen päätoteuttaja on Suomen Mehiläishoitajain Liitto ja osatoteuttaja Luonnonvarakeskus.

Kotimaisia pölyttäjiä kaivataan lisää

Paljolti hyönteispölytykseen nojassa marjanviljelyssä ollaan siirtymässä avomaalta yhä enemmän tunneliviljelyyn: tunnelialat ovat yli viisinkertaistuneet 2015–2021, ja trendin odotetaan jatkuvan. Myös kasvihuoneissa viljellään runsaasti hyönteispölytteisiä vihanneksia ja marjoja. Esimerkiksi kaupallinen tomaatinviljely tapahtuu pääosin kasvihuoneissa, ja mansikankasvatuksessa on siirrytty avomaalta entistä enemmän kasvihuoneisiin.

Tarhamehiläisiä käytetään pölyttäjinä pääsääntöisesti avomaaviljelmillä. Joitain lupaavia pölytyskokeiluja on tehty myös kasvihuoneissa, mutta haasteitakin on ollut. Yksi suurimmista haasteista on yhteiskuntien vuosi-rytmin ajoittaminen kasvihuoneen viljelykiertoon. Kasvihuone- ja tunneliviljelmien pääasiallisia pölyttäjiä ovatkin kimalaiset, joiden pesiä tuodaan Suomeen vuosittain noin 10 000 kappaletta muualta Euroopasta. Runsas tuva kimalaisten tuonti herättää kuitenkin huolta. Tuontikimalaisten pelätään levittävän tauteja luonnonpölyttäjiin, valtaavan niiden elinympäristöjä ja pahimmillaan romahduttavan luonnonpopulaatioita. Tuontikimalaiset ovat Suomen luonnolle alun perin

vieraita kontukimalaisia (*Bombus terrestris*), jotka ovat kuitenkin jo levinneet laajalle.

Tavoitteena tuottaa uusia innovaatioita ja toimintatapoja

Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhaviljelmille -hanke etenee kahden työpaketin avulla. Ensimmäisessä luodaan käytäntöjä, joilla edistetään mehiläisten käyttöä kasvihuoneissa ja kasvutunneleissa. Tehtävä voi vaatia uusien talveutus- ja kalustoratkaisujen sekä kasvihuoneisiin ja kasvutunneleihin soveltuvien hoito- ja toimintatapojen kehittämistä.

Toisessa paketissa perehdytään kotimaisten kimalaisten kasvattamiseen. Kimalaiskasvatusta ei Suomessa vielä ole kaupallisessa mittakaavassa,

joten hanke mahdollistaa meillä uudenlaista liiketoimintaa ja torjuu samalla tuontikimalaisten aiheuttamia uhkia luonnolle. Aluksi hankkeessa selvitetään kasvatukseen ja pölytystyöhön soveltuvat kimalaislajit kokeilemalla erilaisia kasvatustenelmiä ja tutkimalla pölytyskokeiden avulla kimalaisten toimintaa kasvihuoneissa ja kasvutunneleissa. Lopuksi luodaan ohjeet ja kannattavuuslaskelmat niin kimalaisten kasvattajille, mehiläisiä pölytystyöhön tarjoaville tarhaajille kuin puutarha-alan yrityksillekin.

Anna-Maria Borshagovski

Lisätieto: hunaja.net/liitto/hankkeet/kotimaisia-polyttajia-kaupallisille-puutarhaviljelmille-hanke/ tai: facebook.com/groups/kpkphanke

Biologi, mehiläishoitaja – ja tuore projektipäällikkö

Pienenä tyttönä viihdytin itseäni ajatuksella, että teheni lusikoima hunaja olisikin omien mehiläisteni tuottamaa. Haave jäi tekemään hiljaista työtäni mieleni perukoille. Kun biologiaa opiskellessani eteeni osui tilaisuus käydä mehiläishoidon peruskurssi, en empinyt ilmoittautua mukaan. Kurssi johti kahden mehiläispesän hankintaan, ja kun valmistuin filosofian tohtoriksi, jatkoin mehiläisten hoitoa ja opiskelin yrittäjyyttä. Minut kuitenkin pysäytti SML:n ilmoitus uudesta hankkeesta, jolle etsittiin projektipäällikköä. Hankkeessa kutkutti erityisesti sen monipuolisuus ja kunnianhimoiset tavoitteet, joilla voisi olla positiivisia ja kauaskantoisia vaikutuksia. Päätin hakea paikkaa, ja tässä sitä ollaan. Kääritään siis hihat ja ruvetaan hommiin!

Terveisin **Anna-Maria Borshagovski**, Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhaviljelmille- hankkeen projektipäällikkö.